

1714119	ZIEKTE VAN NEWCASTLE EN AVIAIRE INFLUENZA: ALGEMENE MAATREGELEN	
Doel Dit document beschrijft de algemene maatregelen die in ons land van toepassing zijn voor vogelgriep en de ziekte van Newcastle.	Versie datum: 11.05.2022 versienummer: 2 verwijzing: 1714119 v2	
Bijlagen aan dit document nihil	Referentiemateriaal Ziekte van Newcastle: - KB van 28 november 1994 - MB van 24 juli 2018 - MB van 22 november 2018 Vogelgriep - KB van 5 mei 2008 - Beslissing van Minister van Landbouw Clarinval van 12 november 2021	Bestemd voor allen

Context

Er is in ons land het ganse jaar rond voor de pluimvee sector en particuliere houders van pluimvee en vogels een basispakket maatregelen van toepassing voor de ziekte van Newcastle (ND) en vogelgriep (AI). Dit basispakket omvat alle wettelijk bepaalde voorzorgsmaatregelen en bioveiligheidsregels die moeten worden toegepast in tijden dat deze beide ziekten afwezig zijn in pluimvee en andere gehouden vogels. Op momenten dat deze ziekten opnieuw worden geïntroduceerd, wordt dit basispakket uitgebreid met specifieke bestrijdingsmaatregelen en bijkomende voorzorgsmaatregelen. Deze bijkomende voorzorgsmaatregelen zijn van toepassing in het hele land; bestrijdingsmaatregelen, die veelal strenger zijn, beperken zich veelal tot de beperkingszones die rond de besmettingen worden afgebakend.

Dit document geeft een overzicht van de voorzorgsmaatregelen en bioveiligheidsregels die van toepassing zijn buiten de beperkingszones voor AI of ND. De bestrijdingsmaatregelen worden steeds via specifieke instructies verduidelijkt.

Definities

1. Pluimvee: kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden, ganzen, kwartels, duiven, fazanten, patrijzen en loopvogels, die in gevangenschap worden opgefokt of gehouden voor de fokkerij, voor de productie van vlees of van consumptie-eieren of om in het wild te worden uitgezet.
2. Hobbypluimvee: kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden, ganzen, kwartels, fazanten, patrijzen en loopvogels, inbegrepen siersoorten daarvan, die, of waarvan de producten, niet bestemd zijn voor de voedselketen, noch om in het wild te worden uitgezet.
3. Vogels : alle vogels met inbegrip van sportduiven en sierduiven, met uitzondering van het pluimvee en hobbypluimvee als bedoeld onder punten 1 en 2.
4. Pluimveebedrijf: inrichting gebruikt voor het fokken of houden van pluimvee.
5. Hobbyhouderij: een plaats, geografisch identificeerbaar door een adres, waar hobbypluimvee wordt gehouden.

6. Pluimveehandelaar: natuurlijke of rechtspersoon die pluimvee en hobbypluimvee verhandelt met gebruikmaking van een inrichting voor pluimvee die geregistreerd werd in SANITEL, en die een regelmatige omzetsnelheid heeft in deze dieren.
7. Verhandelen: in de handel brengen, verwerven, aanbieden, voor verkoop tentoonstellen, in bezit houden, vervoeren, verkopen, kopen, leveren, onder kosteloze of bezwarende titel afstaan, invoeren, uitvoeren of doorvoeren.
8. Risicogebied: gebied door het FAVV of door de Europese Commissie afgebakend waarin maatregelen van kracht zijn ter bestrijding van aviaire influenza (vogelgriep) of de ziekte van Newcastle.

Maatregelen die van toepassing zijn op het hele grondgebied

A. Maatregelen omtrent de handel

1. Het verhandelen van pluimvee en hobbypluimvee naar en door hobbyhouders, al dan niet via de markten, is verboden, met uitzondering van de afwijkingen voorzien in de punten 2 tot 4.
2. In afwijking van punt 1, is het verhandelen van pluimvee en hobbypluimvee, al dan niet via de markten, door een **pluimveehandelaar** toegelaten onder de volgende bijkomende voorwaarden:

a) De pluimveehandelaar kan enkel pluimvee en hobbypluimvee verhandelen dat afkomstig is van:

- i. een houder van pluimvee geregistreerd in Sanitel.
- ii. een houder van hobbypluimvee geregistreerd in Sanitel, op voorwaarde dat deze al zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van geslacht *Columba* en pauwen door een erkende dierenarts tegen ND heeft laten vaccineren.

Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd aan de hand van het model van attest in [bijlage 1](#).

De aangekochte dieren waren bovendien minstens 15 dagen en maximum 9 maanden voor de aankoop gevaccineerd.

- iii. een houder van hobbypluimvee, die niet in Sanitel geregistreerd is, op voorwaarde dat:
  - de verhandelde kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht *Columba* en pauwen individueel geïdentificeerd zijn met een gesloten niet-verwijderbare pootring, verdeeld door een erkende vereniging als bedoeld in het koninklijk besluit van 2 juni 1998 betreffende de zoötechnische en genealogische voorschriften voor de verbetering en de instandhouding van de pluimvee- en konijnenrassen of in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende de organisatie van de fokkerij van voor landbouw nuttige huisdieren.
  - deze de verhandelde vogels door een erkende dierenarts tegen ND heeft laten vaccineren. Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd aan de hand van het attest in [bijlage 2](#).
  - de aangekochte dieren ten minstens 15 dagen en maximum 9 maanden voor de aankoop gevaccineerd waren.

- b) De pluimveehandelaar vermeldt bij elke aankomst op zijn bedrijf in zijn register "IN" op chronologische wijze de aankomstdatum en het aantal dieren, alsook ingeval van een herkomst die valt onder de punten 2.a.i en 2.a.ii, het beslagnummer van herkomst, of, ingeval van een herkomst die valt onder punt 2.a.iii, de naam en het adres van de betrokken houder.
De pluimveehandelaar kan enkel hobbypluimvee verhandelen nadat hij zich bij de verkoper op basis van vaccinatieattesten (zie modellen in bijlagen 1 en 2) ervan vergewist heeft dat de dieren correct werden geïmagineerd volgens wat vermeld wordt onder de punten 2.a.ii en 2.a.iii.
- c) De pluimveehandelaar die gedurende meer dan 3 maanden pluimvee of hobbypluimvee houdt in zijn geregistreerd pluimveebedrijf, heeft zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht *Columba* en pauwen opnieuw laten vaccineren tegen ND. Deze vaccinatie werd met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin uitgevoerd door een erkende dierenarts volgens het enteschema vermeld in de bijsluiters van het gebruikte vaccin. De geïmagineerde dieren mogen pas vanaf 15 dagen na de vaccinatie verhandeld worden.
De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd aan de hand van het document in bijlage 1.
- d) Voor het verhandelen op openbare markten zijn bovenop de verplichtingen vermeld in de punten 2.a tot 2.c ook de maatregelen voorzien onder B.3 van toepassing.
3. In afwijking van punt 1, is het verhandelen van hobbypluimvee, al dan niet via de markten, door een **in Sanitel geregistreerde hobbyhouder** toegelaten onder de volgende voorwaarden:
- a) De houder is verplicht om al zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht *Columba* en pauwen door een erkende dierenarts te laten vaccineren tegen ND. Deze vaccinatie gebeurt ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het enteschema vermeld in de bijsluiters van het gebruikte vaccin.
De vaccinatie wordt door de erkende dierenarts geattesteerd aan de hand van het attest in bijlage 1.
- b) Voor het verhandelen naar een handelaar, waren de verhandelde dieren volgens de instructies vermeld onder punt 3.a al ten minsten 15 dagen en maximum 9 maanden geïmagineerd.
- c) Voor het verhandelen naar een andere houder van hobbypluimvee, al dan niet in Sanitel geregistreerd, waren de verhandelde dieren geïmagineerd volgens de instructies vermeld onder punt 3.a.
- d) Voor het verhandelen op openbare markten, zijn bovenop de verplichtingen vermeld in punten 2.a ook de maatregelen voorzien onder B.3 van toepassing.
4. In afwijking van punt 1, is het verhandelen van hobbypluimvee door een **niet in Sanitel geregistreerde hobbyhouder**, met uitzondering van de verkoop via de markten, toegelaten onder de volgende voorwaarden:
- a) De houder kan zonder voorwaarden zijn hobbypluimvee direct verhandelen met een andere hobbyhouder.
- b) De houder kan zijn kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht *Columba* en pauwen verhandelen aan een pluimveehandelaar op voorwaarde dat:
- i. deze dieren individueel geïdentificeerd zijn met een gesloten niet-verwijderbare pootring, verdeeld door een erkende vereniging als bedoeld in het koninklijk besluit van 2 juni 1998 betreffende de zöotechnische en genealogische voorschriften voor de verbetering en de instandhouding van de pluimvee- en konijnenrassen of in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2010 betreffende de organisatie van de fokkerij van voor landbouw nuttige huisdieren.
  - ii. de verhandelde vogels door een erkende dierenarts tegen ND werden geïmagineerd. Deze vaccinatie gebeurde ten minste één keer per jaar met een geregistreerd geïnactiveerd vaccin, met een interval van maximum 12 maand tussen 2 opeenvolgende vaccinaties en volgens de instructies en het

entschema vermeld in de bijsluiter van het gebruikte vaccin. De vaccinatie werd door de erkende dierenarts geattesteerd aan de hand van het attest in bijlage 2.

B. Maatregelen omtrent verzamelingen

1. Verzamelingen van pluimvee en hobbypluimvee, met inbegrip van markten, zijn verboden, met uitzondering van de afwijkingen beschreven in de punten 2 en 3.
2. In afwijking van punt 1, is een **niet-commerciële verzameling met hobbypluimvee**, zoals bv. een tentoonstelling of wedstrijd, toegelaten onder de volgende voorwaarden:
  - a) De gelijktijdige aanwezigheid van enerzijds pluimveehandelaars en in Sanitel geregistreerde hobbyhouders, en anderzijds niet in Sanitel geregistreerde hobbyhouders is verboden.
  - b) De organisator vraagt bij het Voedselagentschap (lokale controle-eenheid, LCE) een toelating aan ten minste 48 uur voor aanvang van de verzameling.
  - c) De verzameling staat onder officieel toezicht van een erkende dierenarts, die aangeduid wordt door de organisator. De organisator deelt voor het begin van de verzameling de naam van de aangestelde erkende dierenarts mee aan de betreffende LCE.
  - d) De organisator van de verzameling houdt een lijst bij van de naam en het adres van de houders die met hun dieren aan de verzameling deelnemen. Deze lijst moet ten minste 2 maanden ter beschikking van het Voedselagentschap gehouden worden.
  - e) De deelnemende kippen, kalkoenen, parelhoenders, kwartels (met uitzondering van dwergkwartels), fazanten, patrijzen, loopvogels, duiven van het geslacht *Columba* en pauwen:
    - i. werden tenminste 15 dagen en ten hoogste 9 maanden voor het begin van de verzameling door een erkende dierenarts gevaccineerd tegen ND door middel van een geïnactiveerd vaccin. De dieren van niet in Sanitel geregistreerde hobbypluimveehouders zijn bovendien individueel geïdentificeerd met een gesloten niet-verwijderbare pootring (cf. punt A.2.iii).
    - ii. werden in de 10 dagen voor de verzameling opgehokt of afgeschermd om contact met wilde vogels te vermijden.
  - f) De houders houden de vaccinatiebewijzen (volgens de modellen in bijlagen 1 en 2) ter beschikking van de organisator en de aangeduide dierenarts. De organisator controleert of de deelnemende dieren ook effectief voldoen aan de gestelde voorwaarden voldoen.
3. In afwijking van punt 1, is een **markt met hobbypluimvee**, georganiseerd door een lokale overheid, toegelaten onder de volgende voorwaarden:
  - a) De lokale overheid registreert zich bij het Voedselagentschap (LCE) ten minste 3 maand voor aanvang van de markt. Ingeval van een wekelijkse markt, moet deze registratie slechts eenmalig gebeuren.
  - b) De lokale overheid houdt een lijst bij met de namen en adressen van de verkopers op de markt. Die lijst wordt gedurende ten minste 2 maanden ter beschikking van het Voedselagentschap gehouden.
  - c) De markt staat onder officieel toezicht van een erkende dierenarts, die aangesteld is door de lokale overheid. Zij deelt de naam van de aangestelde erkende dierenarts mee aan de betreffende LCE.
  - d) Enkel pluimveehandelaars en in Sanitel geregistreerde hobbyhouders mogen hobbypluimvee verhandelen. De handel door niet in Sanitel geregistreerde hobbypluimveehouders is verboden.
  - e) Wanneer er meerdere verkopers op dezelfde markt aanwezig zijn, draagt de lokale overheid er zorg voor dat hun standplaatsen zo ver mogelijk uit elkaar staan en bij voorkeur aan de buitenkant van de markt.

- f) De dieren werden in de 10 dagen voor de markt opgehokt of afgeschermd om contact met wilde vogels te vermijden.
- g) De maatregelen voor de handel, voorzien in punt A, zijn eveneens van toepassing.

C. Andere maatregelen

1. De toegang tot alle plaatsen waar pluimvee of andere vogels worden gehouden, is verboden voor elk voertuig, elke persoon en alle materiaal die in de 4 voorafgaande dagen:

- in contact is geweest met pluimvee of andere vogels, gehouden in een risicogebied,
- hetzij op een plaats is geweest in zo'n risicogebied waar pluimvee of andere vogels worden gehouden.

Dat verbod is niet van toepassing op het personeel van het Voedselagentschap en van andere bevoegde autoriteiten, noch op de personen die in hun opdracht werken, op voorwaarde dat zij de nodige hygiënevoorschriften naleven.

2. Elk vervoermiddel en materiaal dat dient voor het vervoer van pluimvee, andere levende vogels, broedeieren of consumptie-eieren, moet reinig- en ontsmetbaar zijn of voor eenmalig gebruik dienen.

Het moet na elk vervoer en elke ophaling worden gereinigd en ontsmet met een toegelaten biocide.

3. Elk vervoermiddel en materiaal, dat dient voor het vervoer van pluimvee, andere levende vogels, broedeieren en consumptie-eieren naar of van een derde land of een risicogebied in het buitenland, moet reinig- en ontsmetbaar zijn of voor eenmalig gebruik dienen.

De reiniging en ontsmetting ervan met een toegelaten biocide moet zo snel mogelijk en uiterlijk binnen de drie werkdagen na terugkeer in België worden uitgevoerd en alvorens er een plaats wordt aangedaan waar pluimvee of andere vogels worden gehouden.

Deze reiniging en ontsmetting moet onder toezicht van de erkend dierenarts gebeuren, die is aangesteld door de betrokken LCE, en volgens de aanwijzingen vervat in de procedure 1243484 – reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen afkomstig uit risicogebieden.

4. Iedere ziekte of abnormale sterfte bij pluimvee en hobbypluimvee moet onmiddellijk door de bedrijfsdierenarts of een erkende dierenarts worden onderzocht. Indien de bedrijfsdierenarts of de erkende dierenarts bij zijn onderzoek aviaire influenza niet kan uitsluiten, moet hij dat onmiddellijk melden aan de betrokken LCE.

5. Het voederen van pluimvee, hobbypluimvee en andere vogels moet binnen gebeuren of op een zodanige wijze dat contact met wilde vogels onmogelijk is.

Aanvullende maatregelen voor pluimveebedrijven, broeierijen en handelaars

In alle geregistreerde pluimveebedrijven en broeierijen en bij alle pluimveehandelaars gelden de volgende aanvullende maatregelen:

1. Aan de ingangen en uitgangen van elke pluimveestal en van de inrichting moet een ontsmettingsvoetbad met een toegelaten biocide worden geplaatst.

2. De toegang tot een stal of een broeierij is verboden voor alle personen die niet tot de inrichting behoren. De verantwoordelijke treft met het oog daarop alle noodzakelijke schikkingen.

Dit verbod geldt niet voor:

- het personeel dat nodig is voor de bedrijfsvoering,
- de bedrijfsdierenarts,
- het personeel van het Voedselagentschap en de personen die in opdracht ervan werken,
- het personeel van andere bevoegde overheden en de personen die in opdracht ervan werken.

Deze personen moeten bedrijfseigen laarzen en kledij of overkledij aantrekken voordat zij de pluimveestal of de broeierij betreden en moeten alle nodige voorzorgen nemen om verspreiding van AI of ND te vermijden.

3. Elke verantwoordelijke houdt een register van bezoeken bij waarin in chronologische volgorde alle personen ingeschreven worden die de inrichting betreden. In het register wordt daarbij telkens de datum en het uur van het bezoek vermeld, de naam en adres van de bezoeker, de nummerplaat van het voertuig, de reden van het bezoek en of daarbij de stallen betreden werden.

De bedrijfsdierenarts dateert en ondertekent dit register bij elk bezoek.

4. Het voederen en het drenken van pluimvee en andere in gevangenschap levende vogels moet binnen gebeuren of op een zodanige wijze dat contact met wilde vogels onmogelijk is.
5. Het is verboden om pluimvee en andere in gevangenschap levende vogels te drenken met water dat afkomstig is van oppervlaktewatervoorraden of regenwater waartoe wilde vogels toegang hebben, tenzij dat water werd behandeld om eventueel aanwezige virussen te inactiveren.
6. In de volgende gevallen is het verboden om bij het pluimvee een therapeutische behandeling te starten indien vooraf geen monsters voor een laboratoriumonderzoek aan een vereniging werden toegezonden:
  - een daling van de normale voeder- en waterconsumptie van meer dan 20 %,
  - een sterfte van meer dan 3 % per week,
  - een daling van de leg met meer dan 5 % die langer dan twee dagen duurt,
  - klinische tekenen of letsels bij post-mortem onderzoek die wijzen op AI of ND.

De percentages moeten worden geïnterpreteerd op het niveau van de stal of het compartiment en niet op het niveau van het hele bedrijf.

Het FAVV neemt de analysekosten voor AI en ND van deze monsters voor zijn rekening.

7. Het uitladen van slachtpluimvee kan enkel gebeuren volgens de instructies van het Voedselagentschap.

Aanvullende maatregelen geldend in gevoelige natuurgebieden

Een gevoelig natuurgebied is een gebied waar veel wilde watervogels of trekvogels te vinden zijn en waar het risico op introductie van het vogelgriepvirus groter is dan elders. De beschrijving van deze gebieden kan geraadpleegd worden op de website www.favy.be of kan op eenvoudige aanvraag bij het Voedselagentschap bekomen worden.

In de gevoelige natuurgebieden gelden de volgende aanvullende maatregelen:

1. Pluimvee van pluimveebedrijven en hobbypluimvee van houders die geregistreerd zijn in Sanitel (via DGZ of AR-SIA), moet worden opgehokt of op zodanige wijze worden afgeschermd dat contact met wilde vogels vermeden wordt.
2. Het voederen en het drenken van pluimvee, hobbypluimvee en andere in gevangenschap levende vogels moet binnen gebeuren of op een zodanige wijze dat contact met wilde vogels onmogelijk is.

3. Het is verboden om pluimvee, hobbypluimvee en andere in gevangenschap levende vogels te drenken met water dat afkomstig is van oppervlaktewaterreservoirs of regenwater waartoe wilde vogels toegang hebben, tenzij dat water werd behandeld om eventueel aanwezige virussen te inactiveren.
4. Eenden en ganzen moeten van het andere pluimvee en hobbypluimvee gescheiden worden.
5. Het Voedselagentschap kan bijkomende klinische, pathologische, serologische of virologische onderzoeken voorschrijven.

Toepassing

Deze instructie is voor onbepaalde duur van toepassing vanaf 14.05.2022.